

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

13 iulie 2018

Ș.C. nr. 308

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și ale art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007.

Se anexează: Proiectul de lege și Nota informativă.

Deputat in Parlament:

Olga St. Creangă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	258
"13"	07 2018
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139 din 21 iunie 2007

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139 din 21 iunie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.112-116, art.506), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La **articolul 3** noțiunea „asociație centrală” se modifică și va avea următorul conținut:

*„asociație națională centrală a asociațiilor de economii și împrumut, denumită în continuare *asociație centrală* – asociație de economii și împrumut ai cărei fondatori și membri sînt toate asociațiile de economii și împrumut și care, în activitatea sa, se conduce de prezenta lege;”.*

2. La **articolul 7**, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Asociația poate investi mijloacele sale bănești, neutilizate la acordarea împrumuturilor, doar în depozite bancare, valori mobiliare de stat și/sau fondul de lichidități, în conformitate cu legislația și politica de investiții aprobată de consiliu.”.

3. La **articolul 8** alineatul (2) lit. b) sintagma „la efectuarea investițiilor în imobil și în alte active” se exclude.

4. La **articolul 9**:

alin. (1) lit. d) cuvintele „al cărei membru este” se exclud;

alin. (2) se completează cu lit. f) cu următorul conținut:

„f) să devină membru al asociației centrale.”.

5. La **articolul 10** lit. d) sintagma „în capital, în valori mobiliare sau în instrumente financiare derivate ale cooperativelor și societăților comerciale” se exclude.

6. **Articolul 12:**

la alin. (2):

- propoziția a doua, după cuvintele „și/sau al reprezentanței” se completează cu cuvintele: „,la administratorul special”;

- propoziția a patra, sintagma „sau C” se substituie cu sintagma „sau asociației centrale”;

la alin. (3) lit. b) cuvintele „prevăzută la art.55 alin.(4)” se substituie cu sintagma: „persoanelor prevăzute la art. 50¹ alin. (4) și la art. 55 alin. (8) și alin. (9);”.

7. La **articolul 28** alineatul (5) cuvintele ”și C” se exclud.

8. La **articolul 29**:

alineatul (1) sintagma ” , C” se exclude;

alineatul (4) se exclude;

la alineatul (7) cuvintele ”sau C,, se exclud.

9. La **articolul 30** alineatul (2) litera c) cuvintele ”sau C,, se exclud.

10. La **articolul 33** alineatul (4) cuvintele ”de categoria C și asociația centrală sînt obligate” se substituie cu cuvintele ”de asociație centrală este obligată”.

11. **Articolul 45** va avea următorul conținut:

„ **Articolul 45** Auditul situațiilor financiare

(1) Auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează:

a) la asociațiile care dețin licență de categoria B și al căror total al bilanțului la sfîrșitul perioadei de gestiune depășește 10 milioane de lei;

b) la asociația centrală.

(2) Asociația va încheia contract de audit cu societatea de audit sau auditorul întreprinzător individual pentru desfășurarea activității de audit a asociațiilor.”.

12. **Articolul 49** alineatul (1) se completează cu lit. h) cu următorul conținut:

„h) să plaseze asociația sub administrare specială, în conformitate cu prezenta lege și actele sale normative.”.

13. La **articolul 50** alineatul (6) după cuvintele „în asociații,” se completează cu cuvintele „în condițiile stabilite de actele sale normative,” .

14. După articolul 50 se introduce **articolul 50¹** cu următorul conținut:

„**Articolul 50¹**. Administrarea specială

(1) Administrarea specială reprezintă un regim de administrare a asociației, instituit de către autoritatea de supraveghere în conformitate cu actele sale normative, în vederea prevenirii stării de insolvabilitate și evitării deschiderii procedurii de insolvabilitate, care presupune un complex de măsuri administrative, financiare, juridice și organizatorice, care au drept scop conservarea valorii activelor asociației, protecția depunerilor de economii ale membrilor, eliminarea deficiențelor în administrarea asociației și a patrimoniului ei, încasarea creanțelor și asigurarea, după caz, a continuității activității asociației.

(2) Autoritatea de supraveghere este în drept să instituie administrarea specială, în cazul în care se constată cel puțin una din următoarele situații:

- a) se constată riscul de imposibilitate a rambursării la termen a depunerilor de economii membrilor;
- b) asociația nu se conformează prescripțiilor repetate emise de autoritatea de supraveghere privind înlăturarea aceluiași încălcări;
- c) măsurile de stabilizare aplicate nu au dat rezultate;
- d) administratorii asociației împiedică sistematic exercitarea atribuției de supraveghere prin tănuirea conturilor, activelor, registrelor, rapoartelor, documentelor și a informațiilor sau prin refuzul neîntemeiat de prezentare/prezentarea eronată a acestora la solicitarea autorității de supraveghere;
- e) administratorii nu sînt capabili să asigure gestiunea asociației în conformitate cu cerințele actelor normative, inclusiv pe motiv de demisie a administratorilor, retragerea confirmărilor în funcție a acestora, urmărirea administratorilor în cadrul cauzelor penale;
- f) se constată nerespectarea actelor normative care pot afecta onorarea obligațiilor asumate și interesele membrilor asociației.

(3) Administrarea specială se instituie prin desemnarea de către autoritatea de supraveghere, prin decizie motivată, a unui administrator special. Persoanele desemnate în calitate de administrator special al asociației vor corespunde cerințelor autorității de supraveghere stabilite conform actelor sale normative.

(4) Salariații autorității de supraveghere, ai asociației centrale, administratorii asociațiilor, precum și alte persoane stabilite conform actelor normative ale autorității de supraveghere pot avea calitatea de administrator special.

(5) Administrarea specială se instituie pe un termen de pînă la 1 an. Termenul de administrare specială poate fi prelungit doar o singură dată pentru o perioadă ce nu poate depăși 1 an, decizia respectivă conținînd temeiurile prelungirii termenului.

(6) Din data desemnării în funcție a administratorului special, activitatea organelor de conducere și control ale asociației se suspendă pentru întreaga perioadă a administrării speciale.

(7) Administratorul special dispune de toate competențele adunării generale a membrilor și ale organelor de conducere ale asociației respective. Cu toate acestea, administratorul special nu poate exercita aceste competențe decît cu avizul autorității de supraveghere.

(8) Prevederile legale privind obligativitatea convocării adunării generale la cererea membrilor asociației nu sînt aplicabile pe perioada administrării speciale.

(9) Administratorul special are atribuții depline de a gestiona asociația și își exercită atribuțiile în corespundere cu prezenta lege și actele normative ale autorității de supraveghere fiind responsabil doar în fața autorității de supraveghere, care este în drept să dea dispoziții obligatorii și recomandări în legătură cu activitatea acestuia. Administratorul special nu este în drept să transmită executarea atribuțiilor sale persoanelor terțe, fără acordul prealabil scris al autorității de supraveghere.

(10) Actele juridice și/sau acțiunile efectuate în numele și din contul asociației sînt nule de drept dacă sînt săvîrșite cu încălcarea prevederilor prezentului articol și nu sînt semnate de către administratorul special.

(11) În exercitarea atribuțiilor și drepturilor sale, administratorul special poartă răspundere pentru administrarea asociației în conformitate cu legislația. În cazul în care administratorul special nu respectă prevederile legale, nu exercită sau exercită necorespunzător atribuțiile sale, autoritatea de supraveghere este în drept să dispună,

prin decizie motivată, destituirea acestuia din funcție și desemnarea altui administrator special.

(12) În cadrul administrării speciale autoritatea de supraveghere, asociația centrală și/sau administratorul special nu pot fi responsabili de prejudiciile cauzate în legătură cu acțiunile întreprinse, dacă aceste acțiuni au avut ca scop prevenirea riscului excesiv pentru stabilitatea financiară, protejarea intereselor depunătorilor de economii și ale membrilor asociației.

(13) Pe perioada suspendării împuternicirilor sale administratorii asociației nu pot primi plăți salariale și/sau alte beneficii financiare.

(14) Autoritatea de supraveghere este în drept să solicite, după caz, instanței judiciare competente aplicarea unor măsuri asigurătorii cu privire la bunurile și/sau activele asociației, potrivit legii.

(15) Autoritatea de supraveghere este în drept să stabilească condițiile și limitele cheltuielilor legate de administrarea specială a asociației, care se efectuează din contul mijloacelor acesteia, inclusiv remunerația muncii administratorului special.

(16) Administratorul special desemnat prezintă autorității de supraveghere informații, explicații, rapoarte în modul stabilit de autoritatea de supraveghere, concluzii și recomandări privind derularea măsurilor de administrare specială, inclusiv prelungirea termenului/încetarea administrării speciale, suspendarea/retragerea licenței.

(17) Încetarea procedurii de administrare specială a asociației se dispune prin decizie motivată, emisă de autoritatea de supraveghere, atunci când, după caz:

a) se constată înlăturarea motivelor care au servit drept temei pentru instituirea administrării speciale conform alin. (2) din prezentul articol;

b) măsurile aplicate în cadrul administrării speciale nu au fost îndeplinite în mod corespunzător, în termenele și în condițiile stabilite, sau aplicarea acestora nu a putut conduce, în perioada pentru care au fost luate, la atingerea scopului urmărit și la înlăturarea cauzelor care le-au generat.

(18) Prin decizia de încetare a procedurii de administrare specială, autoritatea de supraveghere dispune, după caz:

a) revocarea deciziei de instituire a administrării speciale;

b) intentarea procedurii de insolvență a asociației;

c) lichidarea silită a asociației.

(19) Prin decizia de încetare a procedurii de administrare specială, autoritatea de supraveghere dispune, dacă este cazul, revocarea administratorului special desemnat în condițiile prezentei legi și încetarea atribuțiilor acestuia.”.

15. La articolul 51:

Alin. (2):

lit. a) va avea următorul conținut: „a) participarea obligatorie în asociația centrală a tuturor asociațiilor, care dețin licențe de activitate, eliberate în conformitate cu legislația;”

la lit. d) cuvintele „asociațiilor membre” se substituie cu cuvântul „membrilor”;

lit. e) se exclude.

La alin. (3) lit. f) cuvintele „asociațiile membre” se substituie cu cuvintele „membri”.

16. La **articolul 52**, alineatul (4) cuvintele "asociațiilor centrale" se substituie cu cuvintele "asociației centrale".

17. La **articolul 54** alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins: "În conformitate cu prezenta lege se va constitui o singură asociație centrală ce va deține licență valabilă pe întreg teritoriul Republicii Moldova."

18. La **articolul 55**

Alin. (4) – (9) vor avea următorul conținut:

„(4) Față de administratorii asociației centrale – reprezentanți ai asociațiilor, se aplică cerințele stabilite de art.12 pentru administratorii asociațiilor.

(5) Consiliul este constituit din 7 membri pe o perioadă de 5 ani, după cum urmează:

a) trei membri aleși de către adunarea generală a asociației centrale din lista de candidați nominalizați de către asociațiile care dețin licență de activitate;

b) un membru desemnat de Ministerul Finanțelor;

c) un membru desemnat de Banca Națională a Moldovei

d) doi membri desemnați de către autoritatea de supraveghere, din care unul este desemnat în calitate de președinte al consiliului.

(6) Membrii consiliului în activitatea lor sînt independenți, acționează în interesul asociației centrale și nu reprezintă interesele persoanelor, grupurilor de persoane sau instituțiilor care i-au propus. Fiecare membru al consiliului asociației centrale poate avea un număr nelimitat de mandate.

(7) Consiliul numește organul executiv în bază de concurs și îl revocă precum și aprobă regulamentul de activitate a acestuia.

(8) Administratorii asociațiilor, angajații Ministerului Finanțelor, Băncii Naționale a Moldovei și autorității de supraveghere pot fi membri ai consiliului asociației centrale. Față de membrii Consiliului asociației centrale desemnați de Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei și autoritatea de supraveghere nu se aplică prevederile art. 12.

(9) Membri ai comisiei de cenzori pot fi administratorii asociațiilor membre sau alte persoane care corespund criteriilor minime de eligibilitate stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere.”;

După alineatul (11) se introduce alineatul (12) cu următorul conținut:

„(12) Asociația centrală publică pe propria pagină web, situațiile financiare, rapoartele specifice și raportul de audit, în termen de 10 zile lucrătoare din data întocmirii lor, care rămîn disponibile minimum 5 ani de la data publicării.”.

Art.II. – (1) În termen de 9 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) asociațiile de economii și împrumut își vor conforma activitatea prevederilor prezentei legi;

b) asociațiile centrale ce dețin licențe de activitate conform Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139 din 21 iunie 2007 se vor reorganiza prin fuziune constituind o singură asociație centrală.

(2) În cazul neexecutării prevederilor prezentei legi în termenul stabilit, Comisia Națională a Pieței Financiare, va aplica măsuri conform legislației.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139/2007

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007 are drept scop instituirea unor instrumente fiabile de redresare financiară a asociațiilor de economii și împrumut (AEÎ) necesare în vederea prevenirii insolvenței acestora și asigurarea stabilității sistemului în ansamblul său, în contextul pasibilelor riscuri generate de nerambursarea în termen a depunerilor de economii atrase de la populație.

Asociația de economii și împrumut reprezintă o organizație necomercială, scutită de plata impozitului pe venit, cu statut juridic special, constituită benevol de persoane fizice și juridice, asociate pe principii comune, care acceptă de la membrii săi depuneri de economii, le acordă acestora împrumuturi, precum și alte servicii financiare, în conformitate cu categoria licenței pe care o deține.

La moment pe piață activează circa 216 AEÎ cu licență de categoria A, fără dreptul de atragere a depunerilor, 63 AEÎ cu licență de categoria B, care au deschis 33 filiale, cu dreptul de atragere a depunerilor de economii și 2 asociații centrale.

Sectorul AEÎ în ultimii 5 ani înregistrează o creștere relativ omogenă de circa 20-25 % anual, cu excepția depunerilor de economii ale membrilor AEÎ, care cresc cu un ritm mai intens – circa 41% anual și reprezintă valoarea de 416,3 mil lei la data de 31.12.2017, (creștere cu 247% în comparație cu anul 2012) acceptate de la circa 7 mii depunători, iar mărimea medie a depunerii fiind de 59,4 mii lei, ceea ce reprezintă de 3 ori mai mult în comparație cu plafonul de garantare a depozitelor în sistemul bancar (de 20 mii lei).

De menționat, că sectorul AEÎ tinde spre conformarea către standardele internaționale care recomandă ca rata depunerilor de economii raportate la activul înregistrat să nu fie mai mică decât 70-80% (AEÎ naționale înregistrează 51,75%), fapt ce va condiționa în continuare sporirea valorii depunerilor de economii atrase de la populație.

Aceste schimbări calitative înregistrate în sistem exprimate prin afirmarea independenței financiare (creșterea valorii depunerilor de economii atrase) permit pe de o parte atragerea resurselor mai ieftine (în comparație cu creditele primite) și respectiv acordarea acestora ca împrumuturi la dobânzi mai atractive, iar pe de altă parte, implică o răspundere și control sporit în vederea protejării depunătorilor de economii. În condițiile constatate, proiectul propune minimizarea riscurilor implicite eminente aferente efectuării investițiilor în valori mobiliare corporative de către asociații și privind neadmiterea extinderii activității pe întreg teritoriul țării, conform prevederilor licenței de categoria C. (*modificări/completări din proiect la art.7 alin. (2), art. 8 alin. (8), art. 10 lit. d), art. 28 alin. (5), art. 29 alin. (1), (4), (7), art. 30 alin. (2)lit. c), art. 33 alin. (4)*)

Potrivit evoluțiilor atestate și recomandărilor WOCCU (Organizația Consiliului Mondial al Uniunilor de Credit)¹, este imperativă introducerea măsurilor de salvagardare timpurie pentru prevenirea stării de insolvabilitate a asociațiilor și protecția depunătorilor de economii. Astfel, proiectul propus prevede mecanismul instituirii procedurii administrării speciale prin intermediul unei AEÎ Centrale. Această procedură poate fi instituită de autoritatea de supraveghere în situațiile prevăzute de lege, care permite acesteia să intervină rapid și eficient în cazul unei asociații de economii și împrumut aflată în dificultate.

Pentru exercitarea atribuțiilor specifice prevăzute de lege în cursul administrării speciale, autoritatea de supraveghere numește un administrator special, care poate fi inclusiv un angajat al CNPF sau al asociației centrale. Pe perioada administrării speciale, mandatul organelor de conducere ale asociației încetează, administratorul special preluând integral atribuțiile de administrare și de conducere a acesteia. Cheltuielile aferente procedurii de administrare specială se efectuează din contul mijloacelor financiare ale asociației, fără a atrage mijloace financiare din contul statului. Autoritatea de supraveghere are dreptul să stabilească condițiile și limitele cheltuielilor legate de administrarea specială. *(completări la art. 12 alin. (2) și alin. (3), art. 49 alin. (1) lit. h), art. 50¹ din proiect)*

Concomitent cu implementarea regimului de administrare specială, este imperioasă punerea în funcțiune a măsurilor de stabilizare depline, și anume a funcției de acordare a împrumuturilor „de suport” din fondul de stabilizare care urmează a fi constituit. *(completări la art. 50 alin. (6) din proiect)*

Instituțiile de suport existente în cadrul sistemului AEÎ (inclusiv Asociațiile centrale ale AEÎ) care pot partaja și, respective, optimiza cheltuielile necesare aferente implementării unor instrumente suficiente pentru supravegherea și prioritar prevenirea stării de insolvabilitate a AEÎ, se constată a fi inactive, activitățile cărora se suprapun, fiind lipsite de un plan de dezvoltare sectorial unic.

Prin consolidarea Asociațiilor Centrale ale AEÎ, se propune sporirea capacităților sale instituționale, inclusiv stimularea gestionării diverselor linii de credit îndreptate spre asociațiile de economii și împrumut, acordarea de instruire și reprezentare și sprijinirea autorității de supraveghere la monitorizarea performanței instituției prin delegarea anumitor îputerniciri, poziție susținută și în Memoriul de activitate al Băncii Mondiale, Proiectul de Investiții și Servicii Rurale II (RISP II) din 18-31 mai 2008².

Potrivit celor mai bune practici și recentelor recomandări, în urma evaluării sectorului de către experții internaționali, Raportul de evaluare a Sectorului AEÎ³ (elaborat în 2016-2017), se confirmă imperativul implementării funcțiilor de

¹ Legea model a Uniunilor de Credit, pct. 11.25,

http://www.woccu.org/documents/Model_Credit_Union_Law_2015

² Memoriul de activitate al Băncii Mondiale, Proiectul de Investiții și Servicii Rurale II (RISP II) din 18-31 mai 2008

³ Raportul de Evaluare a Sectorului AEÎ, 2016-2017, Michael Gannon, ILCU Foundation, asistența IFAD, pct. 7, Meso level 1, <http://cnpf.md/md/infou/>

stabilizare de către o Facilitate Centrală de Finanțare cu funcții extinse, inclusiv delegate de către autoritatea de supraveghere.

În scopul excluderii conflictului de interese care eventual poate apărea în cazul delegării anumitor atribuții, inclusiv de stabilizare către Asociațiile Centrale ale AEÎ, în vederea asigurării unei politici și direcții unice de dezvoltare a sectorului, complementare celei de stat, se propune consolidarea capacității instituționale ale Asociațiilor Centrale ale AEÎ, prin instituirea unei singure asociații centrale naționale, cu un Consiliu de administrare profesionist, majoritatea membrilor fiind independenți de sistemul AEÎ, astfel reprezentând instituțiile de reglementare și supraveghere ale statului. *(modificări/completări din proiect la art. 3, art. 9 alin. (1) lit. d) și alin. (2) lit. f), art. 45, art. 51 alin. (2) și alin. (3), art. 52 alin. (4), art. 54 alin. (5), art. 55 alin. (4)-(9), alin. (12))*

Aceasta va permite delegarea funcțiilor de supraveghere, gestionare prudentă și profesională a fondului de lichidități, implementarea regimului și procedurilor de administrare specială și consolidarea supravegherii sistemului AEÎ de către CNPF prin intermediul AEÎ Centrale, ceea ce va contribui într-un mod unic la dezvoltarea durabilă a asociațiilor, gestionarea adecvată a lichidităților pentru protejarea depunătorilor și diminuarea riscului lichidităților, diminuarea ratei dobânzii la împrumuturile acordate și asigurarea unei dezvoltări sigure și stabile în domeniu pentru prevenirea crizelor de sistem.

St. Creangă/CCF